

Települési szilárd hulladékok energetikai hasznosítása – Lesz-e második hulladéktüzelésű fűtőerőmű Budapesten?

Bánhidy János

szaktanácsadó, nyugalmazott igazgató

az ISWA (International Solid Waste Association)

Energiahasznosítási Munkabizottság alapító tagja

a CEWEP (Confederation of European Waste-to-Energy Plants)

Elnökségének tagja

Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt

Hulladékhasznosító Mű

Energetikai Szakkollégium

BMGE, 2013. 03. 28.

HULLADÉKSORS RÉGEN ÉS MA

- Az 1960-as évekig mindenütt a lerakás dominált
- A 70-es és 80-as években az égetésben látták az egyetemes megoldást
- Napjainkra kialakult egy integrált, hierarchikus hulladékkezelési rendszer (2008/98/EK irányelv)

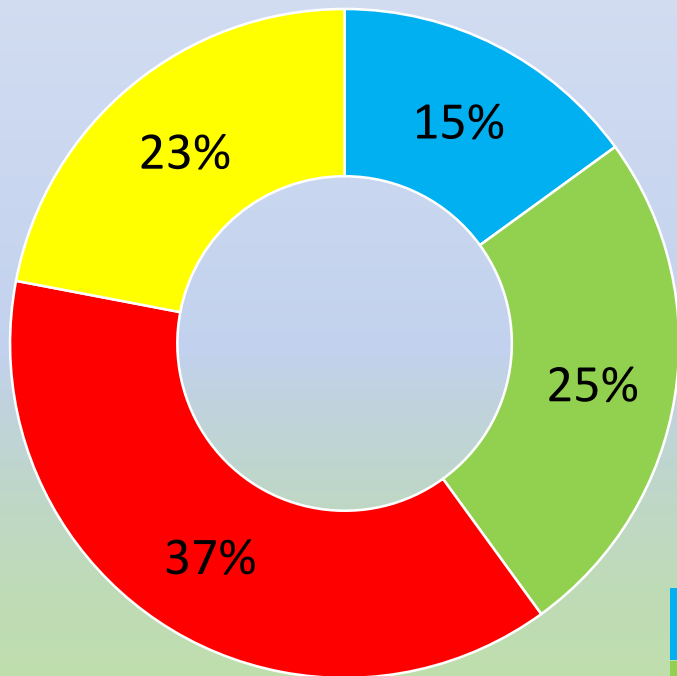
→ 2012. évi CLXXXV. törvény a hulladékról

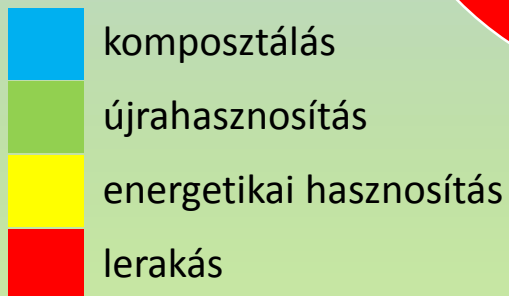
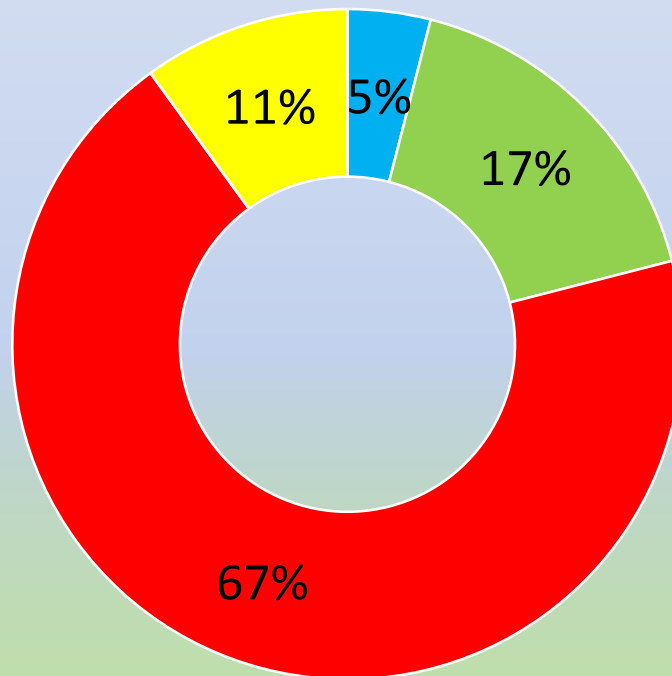
→ A prioritások érvényesülése, az egyes hulladékkezelési eljárások alkalmazása a gyakorlatban országonként igen különböző !

Települési szilárd hulladékok kezelése (2011. évi EUROSTAT adatok szerint)

EU 27 tagállam átlaga

Magyarország

Az anyagában történő és energetikai hulladékhasznosítás a fejlett európai országokban „kéz a kézben” jár

A hulladékhasznosítás terén élen járó európai országok a következők (2011. évi adatok):

Ország	Anyagában történő hasznosítás (beleértve a komposztálást) [%]	Energetikai hasznosítás [%]	Lerakás [%]
Svájc	50	50	0
Németország	62	37	1
Hollandia	60	39	1
Svédország	48	51	1
Belgium	56	43	1
Norvégia	40	58	2
Ausztria	62	35	3
Dánia	43	54	3

Összehasonlításképpen a hazai helyzet és a 27 EU tagország átlaga:

Magyarország	22	11	67
EU 27 átlag	40	23	37

Következtetés:

**A HULLADÉKOK ENERGETIKAI HASZNOSÍTÁSA
ALAPVETŐEN A LERAKÁS ALTERNATÍVÁJA**

ÉS

**NEM CSÖKKENTI A SZELEKTÍV GYŰJTÉS,
ILLETVE AZ ANYAGÁBAN TÖRTÉNŐ
HASZNOSÍTÁS HATÉKONYSÁGÁT!**

Energiatermelő hulladékégető művek Európában

Ország	Égetőművek száma		Hulladékmennyiség
	CEWEP 2010. évi adatok	ISWA 2012. évi adatok	CEWEP 2010. évi adatok
Franciaország	129	127	13,7
Németország	72	79	20,0
Olaszország	53	52	5,7
Svédország	32	34	5,1
Dánia	29	29	3,5
Svájc	30	30	3,7
Egyesült Királyság	24	31	4,2
Norvégia	17	15	1,2
Belgium	16	16	3,0
Ausztria	13	12	2,1
Hollandia	11	13	6,5
Spanyolország	11	11	2,0
Portugália	3	3	1,1
Cseh Köztársaság	3	3	0,5
Finnország	3	3	0,3
Szlovákia	2	2	0,2
Magyarország	1	1	0,4
Írország	-	1	-
Luxemburg	1	-	0,1
Lengyelország	1	-	0,04
Szlovénia	1	-	0,01
Összesen:	452	462	~ 73 millió t/év

Európai hulladéktüzelésű erőművek által termelt energia 2010. évben

egység: millió MWh

Ország	Hőenergia	Villamos energia
Németország	18,0	8,0
Svédország	12,6	1,8
Franciaország	7,5	3,7
Dánia	6,8	1,7
Ausztria	3,6	0,2
Svájc	3,2	1,8
Norvégia	2,5	0,3
Belgium	1,3	1,5
Olaszország	1,2	3,9
Cseh Köztársaság	1,1	0,3
Egyesült Királyság	1,0	1,4
Hollandia	0,8	4,1
Finnország	0,5	-
Szlovákia	0,4	-
Magyarország	0,2	0,2
Spanyolország	0,1	1,8
Portugália	-	0,6
Összesen	60,8	31,3

Energiatermelés hulladékból Európában

(2010. évi adatok)

Energiatermelésre hasznosított hulladék mennyisége: 73 millió tonna

Villamos energia termelés: 31,3 millió MWh

8 millió háztartás ellátása

Távhő értékesítés: 60,8 millió MWh (219 millió GJ)

5 millió lakás ellátása

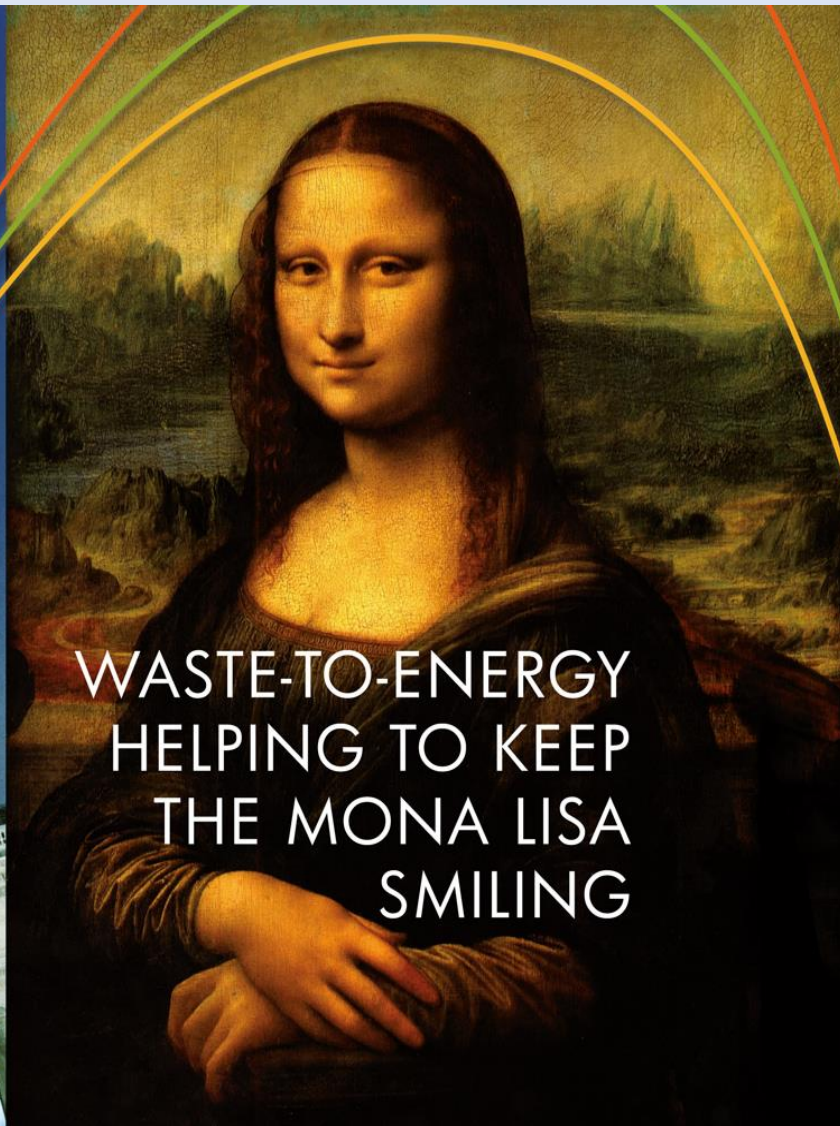
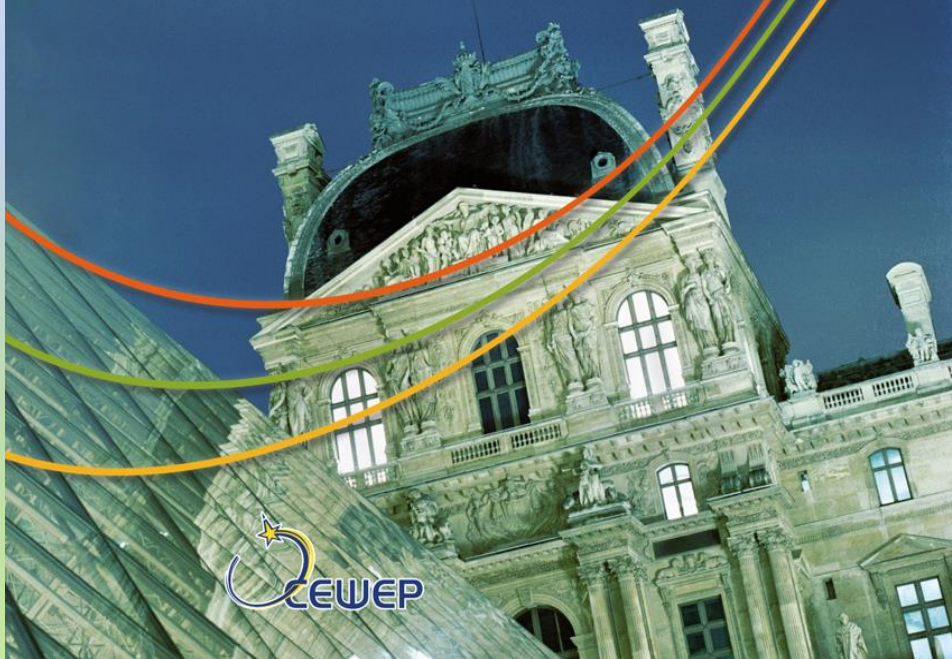
Megtakarítás fosszilis tüzelőanyagban:

~ 10 milliárd m³ földgáz vagy

~ 35 millió tonna barna szén

50% of Paris, including the famous Louvre museum, is heated by 3 Waste-to-Energy plants.

**WASTE-TO-ENERGY
HELPING TO KEEP
THE MONA LISA
SMILING**

COLOGNE CATHEDRAL ILLUMINATED BY THE CITY'S WASTE

Waste-to-Energy

Cologne's cathedral and best known icon, the «Kölner Dom», is illuminated at night using energy from the city's Waste-to-Energy Plant AVG Köln.

 Unser Strom für den Dom
Our energy for the cathedral

POWER FOR PUBLIC TRANSPORT IN AMSTERDAM

Waste-to-Energy

Electricity generated by the
AEB Waste-to-Energy plant
helps to provide
green certified power
for the tram, metro and city.

A hulladékégetés szempontjából legfontosabb EU jogszabályok, dokumentumok

- 2000/76/EK Irányelv a hulladékégetésről (3/2002(II.21.) KöM rendelet)
- 2008/98/EK Hulladék Keret Irányelv (WFD) (2012. évi CLXXXV. Törvény a hulladékról)
- 2009/28/EK Irányelv a megújuló energiaforrásból előállított energia támogatásáról
- 2010/75/EK Irányelv az ipari kibocsátásról (IED) (Jelenleg folyik a megfelelő hazai jogszabály kidolgozása)
- BREF dokumentáció a hulladékégetésre (2006. augusztus), mint az IPPC által megkövetelt Elérhető Legjobb Technika (BAT) megfogalmazása és alkalmazása (Jelenleg folyik az EU-ban a BREF felülvizsgálata)

Hulladék Keret Irányelv 2008/98/EK

Lényegesebb elemek az energetikai hasznosítás szempontjából:

1. Az új ötlépcsős elsőbbségi sorrend (hierarchia) szerint:
az energetikai hasznosítás egyértelműen elsőbbséget élvez a lerakásos ártalmatlanítással szemben.
2. A hasznosítási műveletek (II. melléklet) R1 sorához kapcsolódóan **meghatározásra került egy energiahatékonysági képlet (R1 képlet) települési szilárd hulladékot feldolgozó égetőművek számára.**

Hasznosító létesítmény mindazon égetőmű, ahol a képlettel számított hatékonyság meglévő égetőművek esetén **nagyobb, mint 0,60**, a 2008. december 31. után engedélyezett égetők esetében **nagyobb, mint 0,65**. Értelemszerűen ártalmatlanító létesítménynek minősülnek azok az égetők, melyek hatékonysága alatta marad a fenti értékeknek.

Megjegyzés: A keretirányelvnek megfelelő hazai jogszabály, a 2012. évi CLXXXV. törvény, melyet az Országgyűlés 2012. november 26-án fogadott el.

Megújuló energiaforrásokat támogató irányelv 2009/28/EK

Célkitűzés: 2020-ra EU szinten az energia fogyasztás 20 %-ának megújuló energiákból történő fedezése. Magyarországnak 13 %-ot kell elérni.

Ebben az irányelvben a „biomassza” fogalom tartalmazza az ipari és települési hulladékok biológiailag lebontható hányadát ! **Az energiatermelő hulladékégető művek tehát az eltüzelt hulladék jelentős hányadában megújuló energiaforrásnak számítanak !**

Magyarország Megújuló Energia Hasznosítási Cselekvési Terve az irányelvben kitűzött 13 %-os célszámot meghaladó **14,65 %-os célt** tartalmaz. Ezen cél eléréséhez hozzájárulhat a hulladéktüzeléssel termelt energia megújuló hányada is.

Nemzeti Energiastratégia 2030

Az Országgyűlés 77/2011.(X.14.) határozatával elfogadta a Nemzeti Energiastratégia 2030 megnevezésű dokumentumot.

Az Energiastratégia a települési hulladékok energetikai hasznosításáról a vezetői összefoglalóban a következőket tartalmazza:

A települési szerves hulladék biomasszának tekinthető, így energetikai hasznosítása a megújuló energiaforrások részarányához adódik. Sok országban akár a 15-20 %-át is adják az energetikai célú biomassza felhasználásnak, hazánkban is növelhető lenne általa a megújuló **részarány**. Az éghető települési hulladékok hulladékégető művekben való energetikai hasznosítása a világ fejlett országaiban a technológiai fegyelem maradéktalan betartása mellett és szigorú környezetszennyezési normáknak megfelelően megoldottnak tekinthető. Az ilyen jellegű hulladékok akár 60 %-a is hasznosítható lenne ilyen módon már a jelenlegi műszaki technológiai színvonalon is. **Hazánknak is ebbe az irányba kell elmozdulnia, mert a hasznosítás nélküli deponálás nem fenntartható.**

Miért előnyös a nagyvárosok számára a hulladéktüzelésű erőművek üzemeltetése ?

- A hulladékégető művekben előállított villamos energia és távhő jelentős szerepet kap a városok energiaellátásában
- A kommunális hulladékok tüzelésénél keletkező CO₂ 50-60 %-a „klíma-semleges”, azaz nem fosszilis eredetű karbonból származik és így nem növeli az üvegházhatást
- A hulladékból termelt energia más erőműben is fosszilis tüzelőanyagot vált ki és ezzel tovább csökkenti a CO₂ emissziót
- A korszerű technológia kielégíti a legszigorúbb környezetvédelmi előírásokat (a kibocsátási határértékek a hulladéktüzelésnél szigorúbbak, mint a fosszilis tüzelésű vagy a biomassza erőműveknél)
- Az égetéskor keletkező széndioxid 21-szer kisebb mértékben növeli az üvegházhatást, mint a hulladéklerakókban keletkező metán

Magyarország egyetlen kommunális
hulladéktüzelésű erőműve – a Fővárosi
Hulladékhasznosító Mű – Budapesten működik.

A létesítményt **1982. május 28-án** helyezték
ünnepélyesen üzembe, tehát a Mű immár 30 éve
szolgálja Budapest hulladékgazdálkodását és
hozzájárul a főváros villamos energiával és
távhővel való ellátásához.

A Hulladékhasznosító Mű 1982-ben

A Hulladékhasznosító Mű korszerűsítésére 2003-2005. között került sor

Ennek során:

- új korszerű füstgáztisztító rendszer létesült,
- a kazánok átépítésével jelentősen javult az energetikai hatékonyság,
- az üzembiztonság emelésével növekedett a Mű hulladékégetési teljesítménye.

A rekonstrukció eredményeképpen ma a Fővárosi Hulladékhasznosító Mű Európa több mint 450 működő kommunális égetőműve között a legkorszerűbbek közé tartozik.

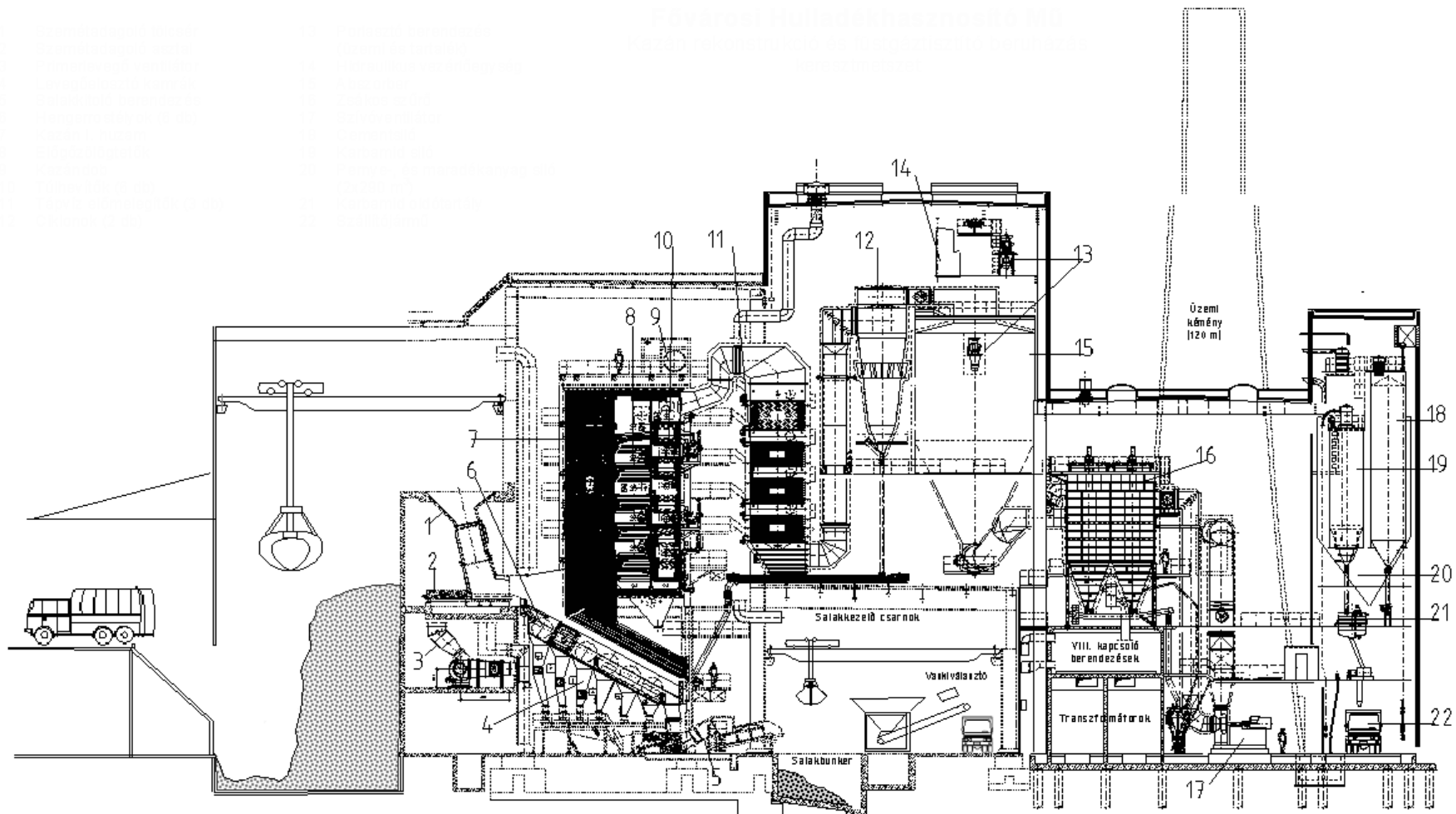

Hulladékhasznosító Mű a rekonstrukció után

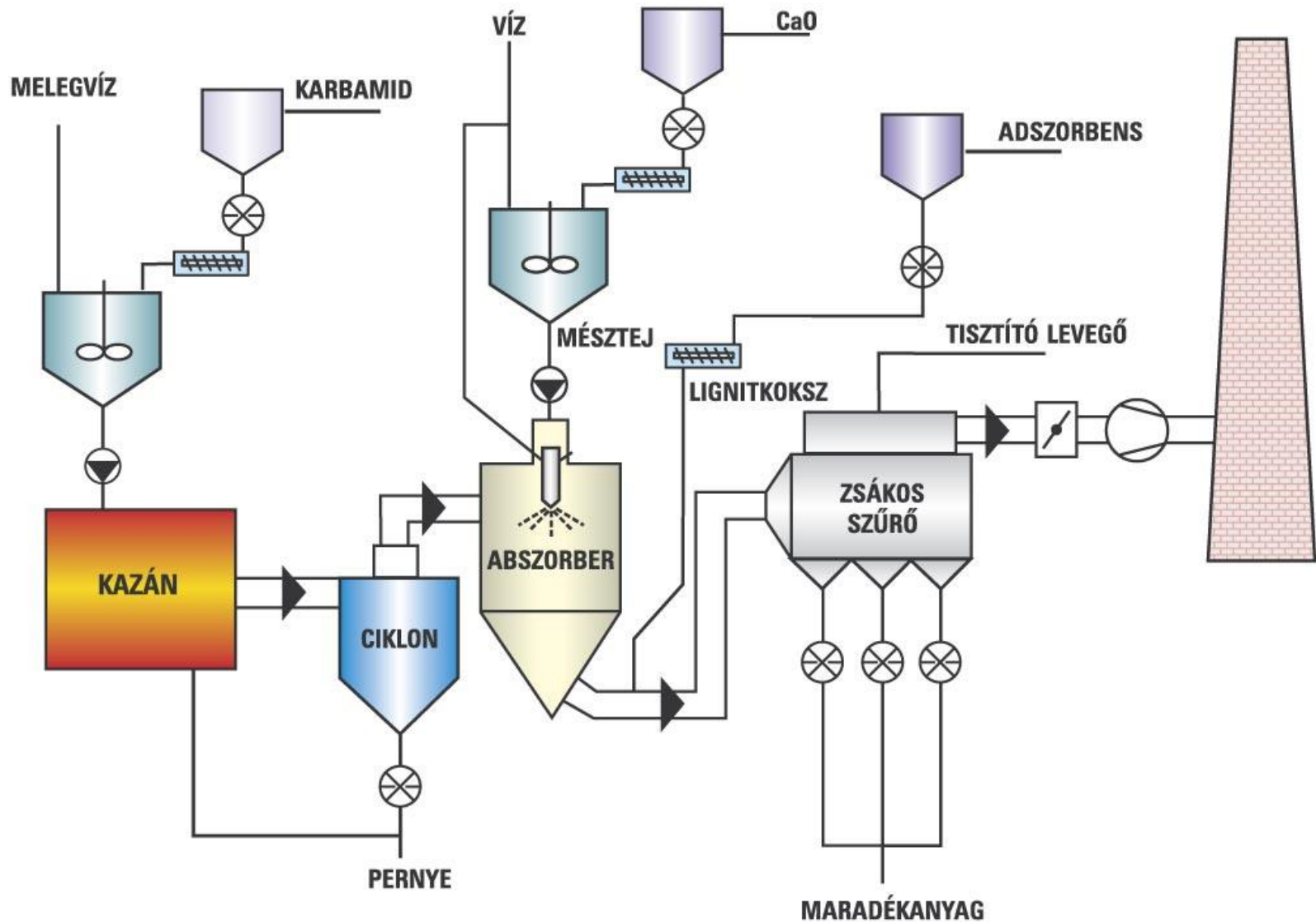
Főbb jellemzők a korszerűsítés előtt és után

		Korszerűsítés előtt	Korszerűsítés után
Égetési teljesítmény	t/év	350.000	420.000
Kazánok száma		4	4
Égetési teljesítmény kazánonként	t/h	15	15
Gőzteljesítmény kazánonként	t/h	40	40
Tüzelőberendezés		hengerrostély	hengerrostély (legújabb konstrukció)
Gőzparaméterek	bar/°C	40/400	40/400
Kazánkonstrukció		háromhuzamú	négyhuzamú
Kazán hatásfok	%	73	83
Füstgáztisztítás		elektrofilter	félszáras eljárás
Füstgázhőmérséklet kémény előtt	°C	270	140
Turbina-generátor teljesítmény	MW	24	24

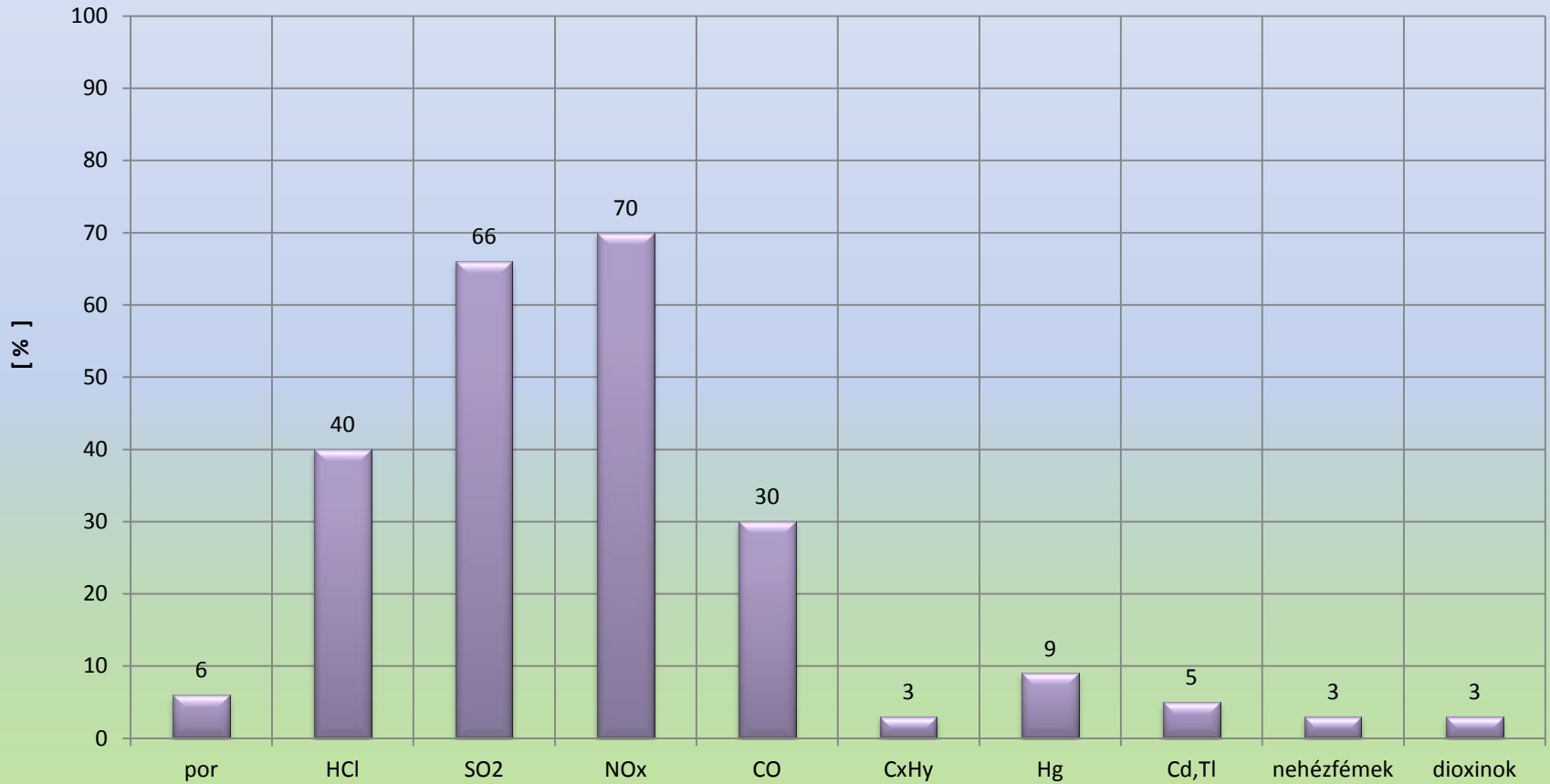
Hulladékhasznosító Mű keresztmetszete a rekonstrukció után

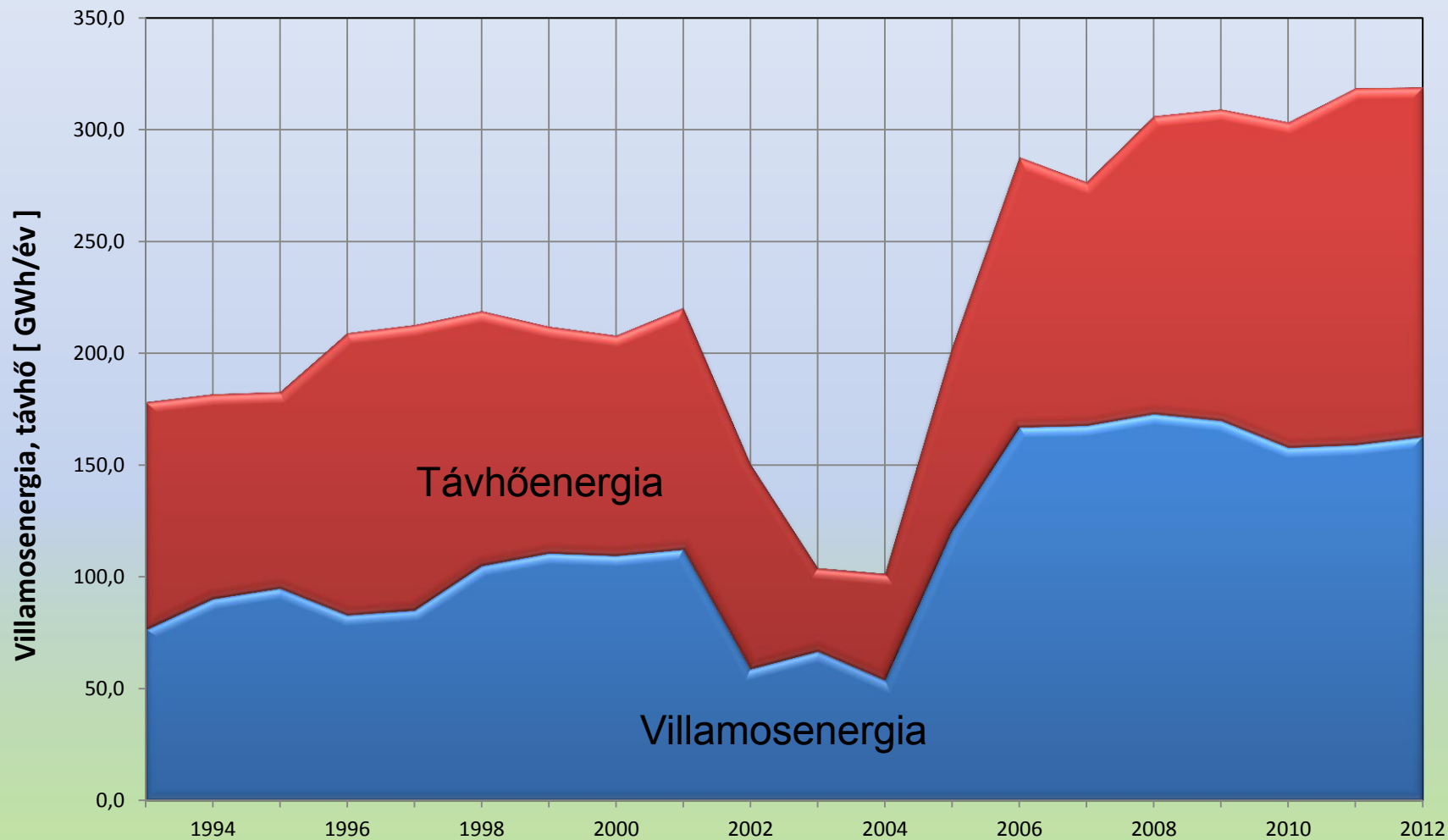
A füstgáztisztító rendszer működési vázlata

A Hulladékhasznosító Mű átlagos légszennyező kibocsátási értékei

100% = az EU irányelv és a hazai rendelet (3/2002.KöM) határértékei

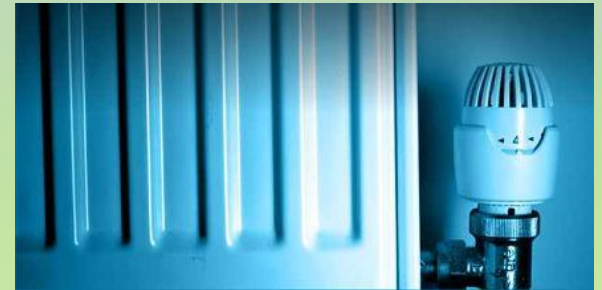

A Hulladékhasznosító Műben termelt villamosenergia és értékesített távhőenergia éves mennyiségének alakulása

A korszerűsített Hulladékhasznosító Mű a Fővárosban keletkező települési szilárd hulladékok közel **60%-ának** jó hatásfokú energetikai hasznosítása révén mintegy

54.000 háztartás éves villamos energia fogyasztását és 13.000 lakás távhőigényét tudja fedezni.

A Fővárosi Hulladékhasznosító Mű az üzembe helyezésétől napjainkig mintegy **9 millió tonna** kommunális hulladékot tüzelt el és hasznosított energiatermelésre.

A hulladék tömeg nagyságát jól érzékelteti, hogy ha ezt a mennyiséget a **Margit szigeten** helyezték volna el, úgy **ma a szigetet 30 méter** magasságban borítaná be a hulladék.

A Hulladékhasznosító Mű a Fővárosban keletkező települési szilárd hulladékok energetikai hasznosítása révén napjainkig mintegy **2,7 millió MWh villamos energiát termelt ami jóval több mint Budapest 1 éves összes lakossági villamos energia fogyasztása.**

A Mű 1985 óta (ekkor indult el a távhő szolgáltatás) **8 500 TJ** hőenergiát értékesített. Ez a hőmennyiség közel annyi, mint a távfűtéssel rendelkező összes fővárosi háztartás **egy éves hőigénye.**

**A Hulladékhasznosító Mű a 30 év alatt
eltüzelt hulladék mennyiséggel - országos
szinten - több, mint **fél milliárd köbméter**
földgáz eltüzelését váltotta ki.**

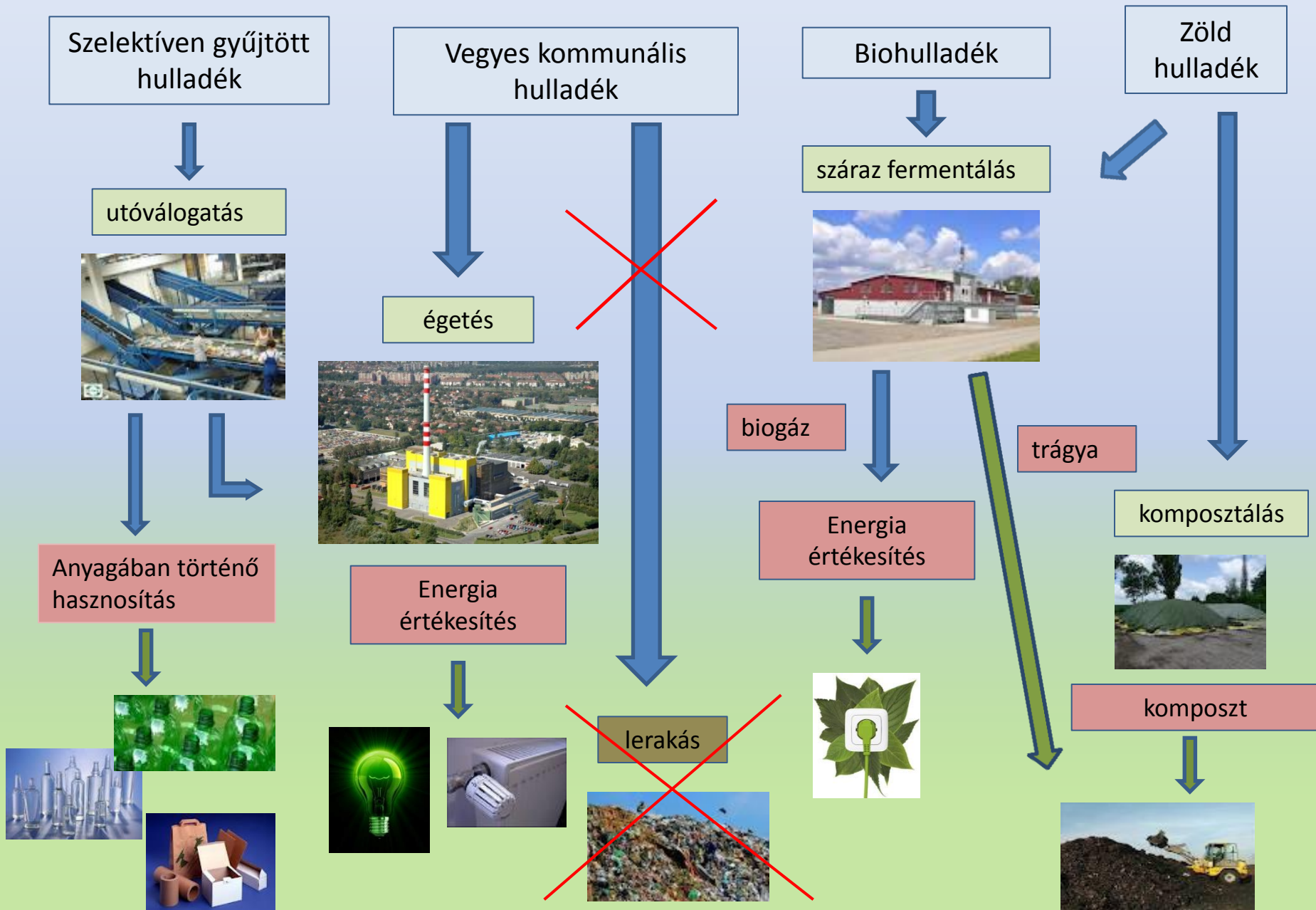
A Mű az energiatermelése révén

- 30 év alatt - globális szinten kb. **1 100 000 tonnával csökkentette** a klíma releváns, azaz üvegház hatást növelő CO2 kibocsátást!

Ez a globális CO2 emisszió csökkentés megfelel mintegy **500.000 személygépkocsi** egy éves CO2 kibocsátásának (15.000 km/év és 150 g CO2/km mellett).

Nagyvárosok integrált hulladékkezelési rendszere

Tervezett kommunális hulladéktüzelésű erőművek Lengyelországban

Város	Kapacitás t/év	Finanszírozás
Konin	94 000	EU támogatás
Kraków	220 000	EU támogatás
Bydgoszcz	180 000	EU támogatás
Szczecin	150 000	EU támogatás
Białystok	120 000	EU támogatás
Poznan	240 000	PPP

Az EU által támogatott projekteket 2015. december 31-ig be kell fejezni.

Hulladéktüzelésű erőmű Krakkóban

2012. év végén Krakkó városa aláírta a szerződést egy 220.000 t/év kapacitású hulladéktüzelésű erőmű létesítésére a tender győztes fővállalkozóval, a dél-koreai Posco céggel.

A tervezett égetőmű főbb paraméterei:

kazánok száma	2 db
kazánonkénti tüzelőteljesítmény	14 t/h
méretezési átl. hulladék fűtőérték	8,8 MJ/kg

A tüzelőberendezést és a kazánokat a Doosan-Lentjes GmbH (dél-koreai – német) cég szállítja.

Teljes beruházási költség (zöldmezős telepítés, építéssel együtt):

156 millió Euro

(46,8 Mrd Ft – 300,- Ft/Euro mellett)

Hulladéktüzelés és távfűtés

Néhány nagyvárosi példa a hulladéktüzelésből villamos energiával kapcsolatos előállított hőenergiának a részarányára a távhőszolgáltatásban:

Malmö	60 %
Párizs	50 %
Oslo	50 %
Brescia	50 %
Koppenhága	30 %
Stockholm	30 %
Bécs	25 %
Miláno	20 %
Hamburg	20 %
Budapest	4 %

Lesz-e második égetőmű Budapestten?

- Ha lesz:
- milyen hulladékot fog tüzelni?
  - mekkora lesz a kapacitása?
  - hol lesz?
  - milyen lesz az energiahasznosítás módja?

Milyen hulladékot fog tüzelni?

- Vegyes települési szilárd hulladékot (mint a meglévő Fővárosi Hulladékhasznosító Mű).
- Vegyes települési szilárd hulladékot + válogatóműből származó, magas fűtőértékű frakciót (RDF-et).
- Kizárólag RDF-et.
- Fentiek valamelyikét + víztelenített (szárított) szennyvíziszapot.

Kapacitás ?

Vegyes települési szilárd hulladék tüzelés:

200 – 250 ezer tonna/év

Szennyvíziszap tüzelés:

60 ezer tonna szárazanyag tartalom/év

Hol lesz ?

Valahol Dél-Budapesten.

A telephely kiválasztás négy fő szempontja:

- Ipari övezetben, távol a lakóépületektől.
- Jó megközelítési lehetőség a hulladékbeszállítás és maradékanyag elszállítás számára (lehetőleg a lakókörnyezet útjainak minimális terhelésével, pl. M0 igénybevételével).
- Uralkodó szélirány ne a város felé fújja a füstöt.
- Legyen reális lehetőség a távhő hálózathoz való csatlakozásra.

Energiahasznosítás a második égetőműnél

Kapcsolt villamosenergia és távhő termelés.

A fő hangsúly a távhő termelésre kerülne.

A távfűtés szempontjából is elsőrendű érdek, hogy a részben megújulónak számító hulladéktüzelés arányának növelésével csökkenjen a földgázfelhasználás → ez csökkentheti a távfűtés díját is.

A második hulladéktüzelésű fűtőerőmű üzembe lépése után Budapest távhő ellátásának 10-12 %-a lenne hulladéktüzeléssel fedezhető.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

